

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกสำโรง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
3. เครื่องมือ
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัย หรือทรัพยากรในการดำเนินโครงการ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินโครงการ
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนครั้งนี้ มีดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนบ้านโคกสำโรง	จำนวน	1	คน
2. ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านโคกสำโรง	จำนวน	5	คน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	9	คน
4. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6	จำนวน	85	คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	100	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน โครงการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนในครั้งนี้ผู้ประเมินได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยแก่เด็กและเยาวชน โรงเรียนบ้าน โศกสำโรง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยแก่เด็กและเยาวชน โรงเรียนบ้าน โศกสำโรง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจะประเมินนักเรียนอยู่ 2 ด้านคือ

2.1 ด้านกระบวนการ (Process) จำนวน 14 ข้อ โดยกำหนดให้ระดับคะแนนความเหมาะสมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2 ด้านผลผลิต (Product) จำนวน 14 ข้อ โดยกำหนดให้ระดับคะแนนการปฏิบัติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สรุปผล

จากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่นำมาสรุปผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนบ้าน โศกสำโรงตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร / ครู / นักเรียนมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงการพบว่า ผู้บริหาร / ครู / มีความคิดไปในทิศทางเดียวกันคือ โรงเรียน ให้คำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมของบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนจึงสามารถวางแผนดำเนินโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยในการดำเนินโครงการพบว่า ผู้บริหาร / ครู มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ มีความมุ่งมั่นในการที่จะบริหารโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ งบประมาณ การบริหารจัดการ เวลาและปัจจัยด้านอื่นๆ ตลอดจนการกำหนดรูปแบบของโครงการได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการการดำเนินโครงการพบว่า ผู้บริหาร / ครู มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้ศึกษาหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำจนสามารถกำหนดวิธีการดำเนินโครงการ ขั้นตอน รูปแบบกิจกรรม และกระบวนการดำเนินโครงการเพื่อควบคุมการดำเนิน

โครงการเพื่อควบคุมการดำเนินการ ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นในด้านกระบวนการในระดับเหมาะสมมากที่สุด

4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินความเหมาะสมด้านผลผลิตของโครงการพบว่า ผู้บริหาร / ครู มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ได้ตระหนักและเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญ ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ซึ่งเห็นได้จากการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เตรียมวัสดุครุภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ ความมุ่งมั่นพยายามของบุคลากร ความสามัคคีในหมู่คณะ ตลอดจนจัดประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ กระบวนการดำเนินงานและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดีส่วนนักเรียนมีการคิดเห็นในด้านผลผลิตในระดับเหมาะสมมากที่สุด

สรุปได้ว่าโรงเรียนประสบผลสำเร็จในการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียน นั่นคือเมื่อประเมินโครงการแล้วพบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายทุกด้าน อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จึงทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์เด็กและเยาวชนโรงเรียนบ้านโคกสำโรง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

อภิปรายผล

จากการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกสำโรงตามรายการที่ประเมินพบประเด็นที่น่าสนใจสำหรับอภิปรายผล ดังนี้

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ พบว่า มีความเหมาะสมไปในทิศทางเดียวกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครูผู้สอน ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมของบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนจึงสามารถวางแผนดำเนินโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ และกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยในการดำเนินโครงการ

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยในการดำเนินโครงการ พบว่า มีความเหมาะสมไปในทิศทางเดียวกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครูผู้สอน มีความมุ่งมั่น ในการที่จะบริหารโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยการเตรียมปัจจัย และทรัพยากรในการดำเนินโครงการ ทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ การบริหารจัดการเวลา และปัจจัยอื่นๆ ตลอดจนกำหนดรูปแบบของโครงการได้อย่างเหมาะสม

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการกำหนดโครงการ

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการกำหนดโครงการ พบว่ามีความเหมาะสมไปในทิศทางเดียวกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ได้ศึกษาหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา แนะนำ จนสามารถกำหนดวิธีการดำเนินโครงการ ขั้นตอน รูปแบบกิจกรรม และกระบวนการดำเนินโครงการเพื่อควบคุมการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมและนักเรียนก็มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ

ผลการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียน พบว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู โดยภาพรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก ทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนก่อนดำเนินโครงการและหลังดำเนินโครงการ พบว่า ผลการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนหลังดำเนินโครงการ มีระดับคุณภาพสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการนักเรียน ได้ตระหนักเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญในการพัฒนาวิสัยนักเรียน ซึ่ง เห็นได้จากการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เตรียมวัสดุครุภัณฑ์แหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ความมุ่งมั่นพยายามของบุคลากร ความสามัคคีในหมู่คณะ ตลอดจนจัดประชุมวางแผน การจัดกิจกรรมต่างๆ กระบวนการดำเนินงาน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดีจึงทำให้

การพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้านความมีเหตุผล หลังจากการดำเนินโครงการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมในด้านต่างๆเป็น ไปอย่างสมเหตุสมผล เช่นการพูดจาสุภาพ กล่าวแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีความสามัคคีในหมู่คณะแสดงความรักเมตตาเมื่อพบครูและผู้ใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความสมัครใจ และเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งอาจเนื่องมาจากการอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของพระวิทยากรและครูผู้สอน กิจกรรมประชุมนักเรียนประจำสัปดาห์รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ และกระบวนการของโครงการและการพัฒนาวิสัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ หลังจากการดำเนินโครงการ พบว่า การแสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบดีขึ้นเช่น นักเรียนตั้งใจเรียนดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด ตรงต่อเวลา มีความพร้อมเพียงในการปฏิบัติกิจกรรม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เป็นต้น ซึ่ง อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมโรงเรียนนำอยู่กิจกรรมตรงเวลา และกิจกรรมวันกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2537 : 12) ได้แนะแนวทางในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองดังนี้คือ สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้โอกาสเด็กริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ สนับสนุนให้ เด็กมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง โดยให้เด็กวางแผนร่วมกัน แสดงความ

ชื่นชมเมื่อ เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงให้กำลังใจและช่วยเด็กที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลง
ทบทวนสิ่งที่เด็กได้กระทำ โดยการถามหรือกล่าวชมเชย

และการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการควบคุม ตนเอง
หลังจากการดำเนินโครงการ พบว่า การแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความสามารถใน
การควบคุมตนเอง หลังจากการดำเนินโครงการพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการควบคุม
ตนเองในทางที่ดีขึ้น เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน รักษาสุขภาพร่างกายของตนเองดี
ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มและระเบียบของโรงเรียน เดินเป็นแถวเข้าห้องเรียนและกลับบ้าน ขอ
อนุญาตครูในการเข้าออกห้องเรียน เหนียวรับบริการต่างๆ ของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่ง อาจเนื่องมาจาก
ภารกิจกรมโรงเรียนน่าอยู่ การประชุมนักเรียนประจำสัปดาห์ กิจกรรมตรงต่อเวลา และการ
ประกวดนักเรียนดีเด่น โดยการแสดงความชื่นชม มอบเกียรติบัตร และรางวัลให้กับนักเรียนที่มี
พฤติกรรมดีเด่น ส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี มีพฤติกรรมที่ดีงามและปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ
ของโรงเรียนอยู่เสมอ โดยกล่าวว่าการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองจะช่วยให้มีความสามารถด้าน
สติปัญญา ช่วยให้รู้จักคิดใช้เหตุผลตัดสินใจและควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ รวมทั้งรู้จักแก
ปัญหาด้วยตนเอง และด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้กล้าคิดและกล้าแสดงออกมีความ
รับผิดชอบ สามารถควบคุมตัวเองได้ มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักแบ่งปัน และรู้จักการรอคอย

จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการจะเห็นได้ว่าทุกฝ่ายให้ความสำคัญและมีส่วน
ร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน ผลการจัดโครงการและกิจกรรมดังกล่าว
ได้พัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยพฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี
ขึ้น และเกิดจิตสำนึกในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่เหมาะสมจนเคยชินเป็นนิสัยอย่างถาวร ทำให้
ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าการดำเนิน
โครงการครั้งนี้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และสามารถเป็นแนวทางดำเนินโครงการนี้อย่าง
ต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาความสมบูรณ์ด้านต่างๆ ให้กับนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้ผลการประเมิน โครงการพัฒนาวินัยในตนเองของ
นักเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการสร้างควมมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสามารถใน

การควบคุมตนเองและสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจ และร่วมพลัง ให้ประสบผลสำเร็จตามที่โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมุ่งหวังต่อไป

1.2 ครูผู้สอน สามารถนำปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากการประเมิน โครงการพัฒนาวินัย ในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้าน โศกสำโรงไปปรับแผนงานหรือกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในระยะยาว

1.3 โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษารวมทั้งการบริหาร บริการ และกิจกรรมต่างๆที่ดี ที่เสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ผู้ปกครองนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัยในตนเองแก่นักเรียน โดยเริ่มต้นสร้างวินัยที่บ้านแนะนำสั่งสอนลูกให้มีวินัย ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีแก่เด็กนักเรียนนั่นเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมิน โครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY